

Sygn. akt V.2 Ka 10/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Aleksandra Odoj-Jarek

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Marcina Darmochwała Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Raciborzu

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2018 r.

sprawy:

R. S. /S./

s. S. i R.

ur. (...) w R.

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 16 października 2017r. sygn. akt II K 186/17

I.utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II.zasądza od oskarżonego R. S. oraz od oskarżycielki posiłkowej D. P. na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie po 10zł (dziesięć złotych) , nadto obciąża ich opłatą w kwocie po 60zł (sześćdziesiąt złotych).

SSO Aleksandra Odoj-Jarek

Sygn. akt V.2 Ka 10/18

UZASADNIENIE

sporządzone na wniosek pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

R. S. został oskarżony o to, że w dniu 19 stycznia 2017r. w miejscowości R. na ul. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując pojazdem marki P. (...) o nr rej. (...) nie zachował szczególnej ostrożności przy cofaniu, nie upewnił się, czy za pojazdem znajduje się przeszkoda, wskutek czego doprowadził do potrącenia D. P. stojącej na chodniku za pojazdem, w wyniku czego D. P. doznała urazu prawej połowy ciała, a upadając na podłoże po potrąceniu doznała wtórnego urazu okolicy barku lewego, w efekcie z wieloodłamowym

złamaniem nasady bliższej kości ramiennej, które to obrażenia doprowadziły do naruszenia czynności narządów jej ciała na czas przekraczający dni siedem w rozumieniu art. 157 § 1 k.k., to jest o występki z art. 177 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Raciborzu wyrokiem z dnia 16 października 2017 roku w sprawie o sygn. II K 186/17 na podstawie art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec R. S. o wyżej opisany czyn na okres próby wynoszący 1 rok i na podstawie art. 67 § 3 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek zadośćuczynienia D. P. za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na jej rzecz kwoty 5.000 zł.

Na zasadzie art. 627 kpk w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 kpk oraz § 11 ust. 2 pkt 3 i ust. 7 i § 17 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015r., poz. 1804 z późn. zm.) Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. P. kwotę 1.008 zł tytułem wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem w sprawie pełnomocnika procesowego, a na podstawie art. 629 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 617 kpk w zw. z art. 7 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w postaci wydatków w wysokości 210,50 zł i obciążył go opłatą w kwocie 100 zł.

Z wyrokiem tym nie zgodził się pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, który zaskarżył orzeczenie w całości na niekorzyść oskarżonego. Pełnomocnik zarzucił wyrokowi na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. poprzez błędne uznanie, że wina oskarżonego i społeczna szkodliwość jego czynu nie są znaczne, a w konsekwencji bezpodstawne warunkowe umorzenie postępowania na okres próby 1 roku w sytuacji, kiedy zachowanie oskarżonego, jak i okoliczności popełnionego czynu – w tym skutki, wskazują na znaczny stopień zawinienia i społecznej szkodliwości uzasadniające skazanie sprawcy.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów ustanowienie pełnomocnika w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przeprowadzona przez Sąd Okręgowy kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku nie dała żadnych podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie Sąd I instancji mógł dopuścić się błędnych ustaleń faktycznych, co w istocie zarzuca skarżący kwestionując ustalenia w zakresie stopnia zawinienia oraz stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego przestępstwa. Wywody apelacji wskazują w istocie na zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym uznaniu, że wina i społeczna szkodliwość czynu zarzucanego oskarżonemu nie są znaczne, co w konsekwencji doprowadziło do wydania przez Sąd orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego, podczas gdy prawidłowe ustalenia poczynione na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego powinny prowadzić do odmiennych wniosków.

O błędach w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku można mówić tylko wówczas, gdy Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na faktach, które nie znajdują potwierdzenia w wynikach postępowania dowodowego, bądź gdy z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego wysnuł wnioski niezgodne z zasadami logicznego rozumowania lub doświadczeniem życiowym. Pogląd ten jest silnie ugruntowany zarówno w orzecznictwie sądów różnych instancji, jak i w doktrynie prawa. Żadna z tychże sytuacji z pewnością nie wystąpiła przy wydaniu zaskarżonego wyroku.

Zważyć trzeba, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może sprowadzać się wyłącznie do samej polemiki z ustaleniami poczynionymi przez Sąd, a następnie opisanymi w uzasadnieniu wyroku, czy też do przeciwstawienia tym ustaleniom odmiennego poglądu opartego jedynie na własnej ocenie całości lub części materiału dowodowego, będącego podstawą takich ustaleń.

Wskazać należy, iż Sąd I instancji sporządził staranne i szczegółowe uzasadnienie zaskarżonego wyroku, w którym odniósł się do wszelkich okoliczności związanych z zarzucanym oskarżonemu czynem, a także dokonał prawidłowej

i kompleksowej analizie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego oraz omówił poszczególne dowody i wskazał, którym dał wiarę, a które na przymiot wiarygodności nie zasługują. W tym zakresie Sąd odwoławczy może jedynie powtórzyć elementy uzasadnienia Sądu I instancji, co wydaje się zbędne. Co do przebiegu wypadku drogowego ustaleń nie kwestionuje nawet pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wskazując, że „mimo prawidłowych ustaleń co do stanu faktycznego Sąd dokonał jednak błędnej oceny dotyczącej stopnia zawinienia oskarżonego oraz społecznej szkodliwości jego czynu...”.

Zdaniem Sądu Okręgowego pełnomocnik niesłusznie zakwestionował prawidłowość ustaleń Sądu meriti, wedle których stopień społecznej szkodliwości zarzuconego czynu oraz stopień zawinienia oskarżonego nie były znaczne, choć rzeczywiście wskazana w uzasadnieniu wyroku argumentacja może być postrzegana jako niekonsekwentna. Zważyć tu trzeba, że w myśl art. 115 § 2 k.k., przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Z kolei stopień zawinienia sprawy podlega określeniu przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności decydujących o przypisaniu winy, a więc dojrzałości sprawy, jego poczytalności, zdolności do rozpoznania bezprawności zachowania, ewentualnych anormalnych sytuacji motywacyjnych.

Przypomnienia wymaga, że na ocenę stopnia społecznej szkodliwości wpływają okoliczności wymienione w art. 115 § 2 k.k. i są to okoliczności przedmiotowe oraz podmiotowe, przy czym wszystkie związane z czynem sprawcy. Motywacja i postać zamiaru mają również wpływ na stopień winy. Natomiast na stopień społecznej szkodliwości czynu nie mają wpływu - jak wynika to z treści art. 115 § 2 k.k. - okoliczności dotyczące sprawy niezwiązane z czynem przestępczym (vide: wyrok SA w Gdańsku z 10 maja 2017 r., II AKa 98/17, Lex nr 2362581). Nie mają dla oceny stopnia społecznej szkodliwości znaczenia takie elementy jak: poprawne życie po popełnieniu przestępstwa, pozytywna opinia, stałe zatrudnienie, brak konfliktu z prawem, trudna sytuacja rodzinna i materialna. W większości okoliczności powyższe wprowadzie Sąd uwzględni przy wymiarze kary, jednakże nie w aspekcie określenia społecznej szkodliwości czynu (vide: postanowienie SN z 28 maja 2015 r., II KK 126/15, Lex nr 1786791).

W realiach rozpoznawanej sprawy, patrząc przez pryzmat wskazanych wyżej okoliczności, słuszną była konstatacja Sądu Rejonowego, że stopień winy oraz stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego nie są znaczne. Należało tu kompleksowo podejść do oceny zaistniałego zdarzenia, bowiem z jednej strony oskarżony naruszył reguły szczególnej ostrożności wymaganej przy wykonywaniu manewru cofania, skutkiem czego pokrzywdzona doznała dotkliwych dla niej obrażeń ciała, z drugiej jednak strony R. S. działał nieumyślnie nie mając zamiaru naruszenia jakichkolwiek zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, niemniej jednak dokonał tego na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo iż możliwość takiego naruszenia mógł przewidzieć. W ocenie Sądu odwoławczego przede wszystkim sposób i okoliczności popełnienia czynu oraz postać zamiaru pozwalają na ustalenie, że na gruncie niniejszej sprawy stopień społecznej szkodliwości czynu, a także zawinienia, nie jest znaczny.

W przypadku występkę z art. 177 § 1 k.k. mamy do czynienia z tzw. winą kombinowaną, a oskarżonemu przypisano nieumyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, co tym bardziej uprawniało Sąd do rozważenia możliwości warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonego. Zgodnie bowiem z treścią art. 66 § 1 k.k. Sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa. W myśl § 2 tego przepisu warunkowego umorzenia nie stosuje się do sprawy przestępstwa zagrożonego karą przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności. Warunkowe umorzenie zatem wchodzi w grę nawet w sytuacji popełnienia przestępstwa umyślnego, zagrożonego surowszą karą pozbawienia wolności niż występek z art. 177 § 1 k.k.

Z analizy sprawy wynika, że okoliczności popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu nie budzą wątpliwości. Prawidłowo ustalone zostały przez Sąd Rejonowy i zaakceptowane przez Sąd Okręgowy. Podkreślenia wymaga fakt, iż oskarżony nie był dotychczas karany. Jego postawa, warunki i właściwości osobiste wykazują, że nie jest on osobą zdemoralizowaną, przejawiającą lekceważenie dla obowiązującego porządku prawnego. Jest on osobą młodą prowadzącą ustabilizowany tryb życia. Można zatem w sposób uzasadniony stwierdzić, iż działanie oskarżonego miało charakter incydentu. Ustalone okoliczności wskazują, iż oskarżony będzie przestrzegał porządku prawnego. Daje to podstawę do przyjęcia, że w stosunku do oskarżonego istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna. Nadto czyn przypisany oskarżonemu zagrożony jest karą nieprzekraczającą 3 lat pozbawienia wolności, co jest również istotne i pozwala na zastosowanie warunkowego umorzenia postępowania.

Sąd Okręgowy podziela zatem stanowisko Sądu meriti, iż w stosunku do oskarżonego zachodzą przesłanki uzasadniające zastosowanie środka probacyjnego w postaci warunkowego umorzenia postępowania. Ustalony na 1 rok okres próby pozwoli na ukształtowanie wychowawczego oddziaływania warunkowego umorzenia, a także na weryfikację postawionej prognozy kryminologicznej. Orzeczone na podstawie art. 67 § 3 k.k. na rzecz pokrzywdzonej zadośćuczynienie w kwocie 5.000 zł w sposób realny zaakcentuje wychowawcze oddziaływanie zastosowanego środka probacyjnego. Pozwoli na pozytywne ukształtowanie świadomości oskarżonego odnośnie naganności jego postępowania. Wskazać także należy, że pokrzywdzona może dochodzić dalszych roszczeń pieniężnych na drodze postępowania cywilnego czy też bezpośrednio od ubezpieczyciela oskarżonego, jako że została prawomocnie stwierdzona wina sprawcy wypadku komunikacyjnego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. i art. 627 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. i art. 634 k.p.k. oraz art. 636 § 2 k.p.k.

SSO Aleksandra Odoj-Jarek